

► **Van Apeldoorn naar Amersfoort zonder één keer te remmen**

Bussen op Veluwe stuk stiller

Tussen Apeldoorn en Harderwijk, Zwolle en Amersfoort rijden binnenkort regelmatig streekbussen op waterstof. Goed nieuws voor de reiziger, die op een comfortabeler rit kan rekenen. En het is een volgende stap naar een betere luchtqualiteit in onder meer de binnenstad van Apeldoorn.

**Johannes Rutgers
Apeldoorn**

Met de bus van Apeldoorn naar Amersfoort rijden zonder één keer de rem in te trappen. Dat klinkt misschien eng voor de passagiers, maar wie het meemaakt zal een zeer comfortabele reis beleven. De chauffeur heeft dan optimaal gebruik gemaakt van de eigenschappen van de waterstofbus. Die remt, dankzij een dynamo in de wielnaaf, zelf sterk af zodra het gas wordt losgelaten. Als een chauffeur daar handig mee om gaat, is op de rem trappen niet meer nodig.

Voeg dat bij het soepele optrekken van dit type en je zoefst zonder schokken naar je bestemming. Prettiger dan bij de traditionele dieselbus, vertellen Erik Dogger en Arend Meijer van busmaatschappij Syntus Gelderland.

Daarin rijden vraagt nou eenmaal soms om stevige stoten op

▲ **Geen vieze uitstoot, maar water komt er uit de uitlaat. Prettiger voor mensen die langs een busverbinding women.** FOTO:KEOLIS

gaspedaal en rem. En dat merkt de passagier.

De testrit deze middag verloopt inderdaad bijzonder gladjes. „En dan is dit de eerste keer dat deze chauffeur met de waterstofbus rijdt”, zegt passagier Dogger, als het voertuig weer terug is bij de remise. Met

andere woorden: het kan nóg soepeler.

Dogger spreekt uit ervaring; zelf rijdt hij al een flinke tijd met de waterstofbus. Naar Arnhem heen en weer, omdat de Apeldoornse bus- en waterstofbus rijdt”, zegt passagier Dogger, als het voertuig weer terug is bij de remise. Met

passagiers. „Maar als die er in zouden zitten en ik doe m'n best, slapen ze in een mum van tijd”, omschrijft de Syntus-chauffeur hoe deze bus zachtjes kan zoeven. En dan is-ie ook nog stiller. „Eigenlijk is het alsof je in een luxe auto stapt.”

De waterstofbus draait al een tijd

▲ **Als er passagiers in zouden zitten en ik doe m'n best, slapen ze in een mum van tijd**

- Erik Dogger, buschauffeur

mee in de dienstregeling in Apeldoorn. Nu komt het moment dat twee exemplaren volop op streeklijnen worden ingezet. Daarmee zullen veel meer passagiers gaan ervaren wat het verschil is. Het opvallende is dat chauffeurs tot nu toe weinig van passagiers hoorden dat hun rit comfortabeler is. Maar onbewust moeten ze het verschil wel degelijk opmerken, zo zijn Dogger en Meijer overtuigd.

Romantiek

Alles goed en wel, maar verdwijnt met de dieselmotor niet de romantiek van het vak? Dogger: „Dat dacht ik eerst wel. Maar als je eenmaal over bent, merk je dat je er zelf ook veel rustiger door gaat rijden. Het is gewoon relaxter en het wordt een sport om de rit zo soepel en zuinig mogelijk te maken.”

Oh ja: die rit naar Amersfoort zonder één keer te remmen - die is onlangs echt gemaakt.

Glas is halfvol voor waterstof

Met het volledig inzetten van twee waterstofbussen op Veluwe buslijnen krijgt deze techniek meer voet aan de grond. Toch is het nog spannend of waterstof hier definitief een plek verovert.

Johannes Rutgers

Apeldoorn

Apeldoornier Jan van Beckhoven knokt al jaren met het bedrijf HyMove voor de doorbraak van deze techniek. Een aantal keren leek die nabij, maar de definitieve stap voorwaarts is tot nu uitgebleven. Vorig jaar leek het pad zelfs dood te lopen.

De provincie Gelderland betaalde mee aan een proefmet een waterstofbus, maar kondigde aan daar niet mee verder te willen. Dat had te maken met een nieuwe aanbesteding van het openbaar vervoer, voor tien jaar vanaf 2020. De provincie wilde daarbij niet op voorhand een rol voor waterstofopleggen. Het was het moment dat Van Beckhoven bijna het bijltje erbij neergooide, vertelt hij nu. Op de valreep echter keerde het tij: HyMove mag tot eind volgend jaar met twee bussen rijden. Van Beckhoven is dan ook blij. Tegelijk is het een wat vreemd moment, want de doorbraak biedt weinig zekerheid. Het risico bestaat dat het busbedrijf dat vanaf december

2020 de streekdienst gaat verzorgen, kiest voor andere technologie. Dat wordt binnen een paar maanden duidelijk.

Voor nu echter is het glas zeker halfvol. Huidig vervoerder Syn-tus Gelderland (onderdeel van Keolis) omarmt dit type ook, in elk geval technisch gezien. De ervaringen met de eerste waterstofbus zijn prima, vertelt Arend Meijer, die over het wagenpark gaat. Maar strategisch gezien is het wikken en wegen in hoeverre het bedrijf hier in moet investeren, omdat het simpelweg niet weet of het na volgend jaar nog steeds in dit gebied rijdt. „Ja, dat is wel een worsteling.”

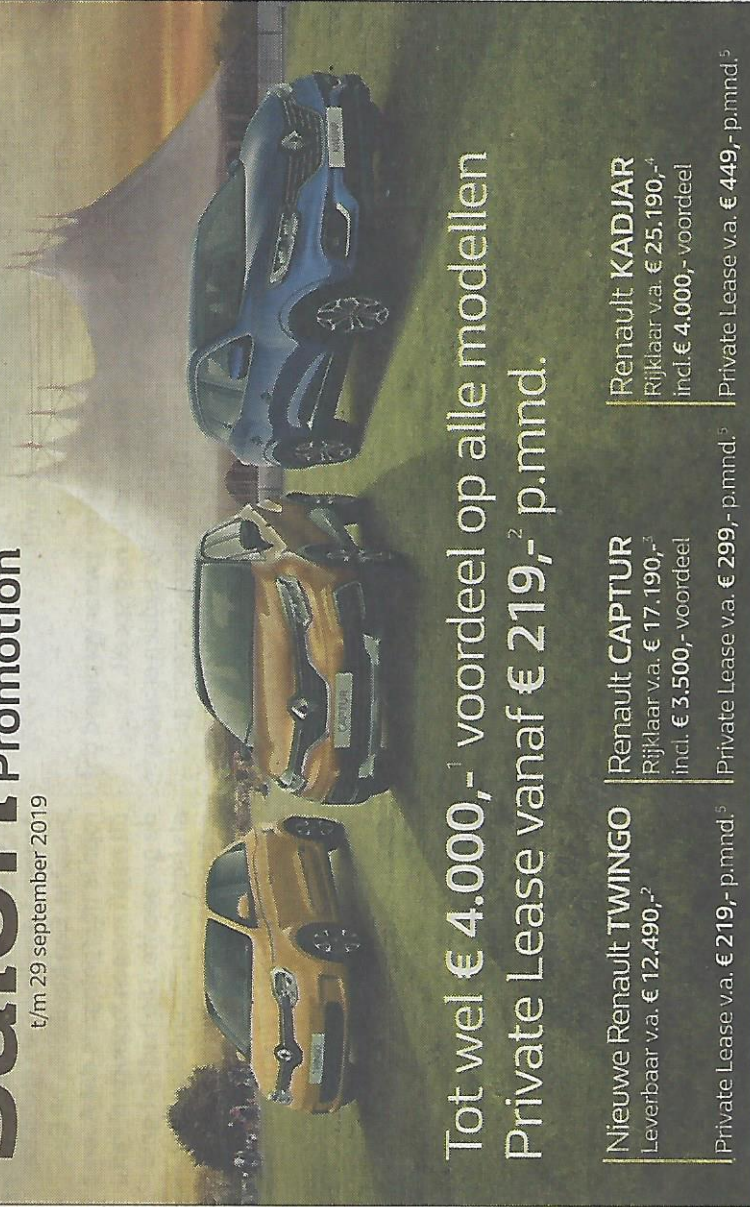
Grote overgang

Het helpt dat de provincie deze twee waterstofbussen subsidieert. En er is hoe dan ook een noodzaak om hiermee bezig te zijn, schetst Meijer. „We staan echt aan de vooravond van een grote overgang.”

Meijer is ervan overtuigd dat waterstof de aangewezen schone brandstof is voor zware voertuigen als streekbussen. Deze techniek biedt namelijk al de mogelijkheid langere afstanden te rijden. „En in de praktijk bevalt het ons prima.” Elektrische voertuigen met accu's hebben nog een beperkte actieradius. Toch zullen beide technieken nodig zijn, verwacht Meijer.

Salon de Promotion

t/m 29 september 2019

Tot wel € 4.000,-¹ voordeel op alle modellen
Private Lease vanaf € 219,-² p.mnd.

Nieuwe Renault TWINGO

Leverbaar v.a. € 12.490,-²

Private Lease v.a. € 219,- p.mnd.³

Renault CAPTUR

Rijklaar v.a. € 17.190,-⁴

incl. € 3.500,- voordeel
Private Lease v.a. € 299,- p.mnd.⁵

Renault KADJAR

Rijklaar v.a. € 25.190,-⁴

incl. € 4.000,- voordeel
Private Lease v.a. € 449,- p.mnd.⁵

Kijk voor ons actuele aanbod en voordeel op renaultvoorraadvoordeel.nl

RENAULT DEALER

SEGERINK & WOLBERS

RENAULT DEALER VAN 1954

op renaultsuperdeals.nl voor de
inruilwaarde van uw huidige aut
op occasionsale.nl voor de
inruilwaarde van uw huidige auto

op privatelease-deals.nl voor contact
geld op de bank voor uw huidige auto
op renaultvoorraadvoordeel.nl
voor extra korting

op renault-businessdeals.nl voor onze
zakelijke acties
op renaultbedrijfswagensuperdeals.nl
voor onze bedrijfsvoagen-acties

1. Geschied voordeel betreft de Renault KADJAR uit voorraad. 2. Verrijft op de nieuwe Renault TWINGO 55e 75 Life. 3. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 4. Verrijft op de Renault KADJAR uit voorraad. 5. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 6. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 7. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 8. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 9. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 10. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 11. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 12. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 13. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 14. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 15. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 16. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 17. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 18. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 19. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 20. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 21. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 22. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 23. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 24. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 25. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 26. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 27. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 28. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 29. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 30. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 31. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 32. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 33. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 34. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 35. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 36. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 37. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 38. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 39. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 40. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 41. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 42. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 43. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 44. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 45. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 46. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 47. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 48. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 49. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 50. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 51. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 52. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 53. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 54. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 55. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 56. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 57. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 58. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 59. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 60. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 61. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 62. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 63. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 64. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 65. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 66. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 67. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 68. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 69. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 70. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 71. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 72. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 73. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 74. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 75. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 76. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 77. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 78. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 79. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 80. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 81. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 82. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 83. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 84. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 85. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 86. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 87. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 88. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 89. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 90. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 91. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 92. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 93. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 94. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 95. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 96. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 97. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 98. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 99. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel. 100. Verrijft op de Renault CAPTUR TC 90 Life inclusief € 3.500,- voordeel.

Officiële brandstof- en CO₂-gegevens: min./max. verbruik: 3,6-6,2 l/100 km, resp. 27,8-18,7 km/l, CO₂: 94-136 g/km. Renault adviseert .

segerink-wolbers.nl